

11

A BIBLIKUS MÓDSZEREK MAGUNKÉVÁ TÉTELE: A VESSZŐ

Megütötte fülemet, amint minden egyes szótagot szívből jövő kéréssel hangsúlyozott:

„Drágám, tudod, hogy Anyu mit mondott, és nem engedelmeskedtél Anyunak. Most meg kell, hogy büntesselek. Tudod, Édesem, hogy nem haragszom rád, de meg kell tanulnod, hogy engedelmeskedj...”

A baba néma maradt a helyreigazítás során, hisz végül csak egy játékbaba volt. És az anya? A négy éves Lauren. S az, akinek szavait az ő szájából hallottam, nyilvánvalóan az édesanyja volt.

Lauren megtanulta édesanyjától, aki őt fegyelmezte, hogyan kell a babáját fegyelmezni. Lauren Anyut utánozza. Édesanyja tisztában van vele, hogy Laurennek olyan képességei vannak, ami nem található meg játékbabákban. Tudja, hogy Lauren viselkedésének van egy morális oldala. Lauren nem mondható erkölcsileg semlegesnek; rossz viselkedése konfliktusba keveri Istennel. Szíve a jó és a rossz ügyeivel foglalkozik. Édesanyja azt is tudja, hogy a helyreigazítás ügyei túlmutatnak a jelenen: minden földi büntetés feltételezi, hogy azon a bizonyos napon minden sors el lesz rendezve az örökkévalóságra. Édesanyja azt akarja, hogy Lauren készen álljon erre.

Amint hallgattam a négyéves gyermeket, a „játékos” fegyelmezés szerkezete és irgalmas modora lenyűgözőtt. A sorok jól begyakorlottak voltak, Lauren nyilvánvalóan sokszor hallotta már őket. Hangjában nem volt harag, csupán határozottság, amint igyekezett babáját felkészíteni arra, ami ezután következik. A cél szintén világos volt – „meg kell tanulnod, hogy engedelmeskedj”. Semmi nem volt az édesanyját utánozó gyermekben, ami erőszakosságnak látszott, vagy hallatszott volna, s mégis, kultúránk a testi fenytést kegyetlennek és erőszakosnak tartja.

Az elméletek világa folyton változik. Minden elméletnek megvan a maga népszerű és népszerűtlen időszaka. Mint a színekombinációk, melyek divatba jönnek, vagy kimennek a divat- és dekoráció világából, az elméletek is hasonlóképpen néha népszerűek, s máskor nem.

A vessző, mint a fegyelmezés egyik formája, jelen pillanatban népszerűtlen. Ha ezt a könyvet az 1950-es években írtam volna, a könyv kommunikációról szóló része csupán nagyon halvány érdeklődést keltett volna a legtöbb emberben. Akkoriban senki sem beszélt a gyerekekkel. Akkoriban gyors iramban, amolyan John Wayne stílusban, kivitték őket a fáskamrába. Apu igen csendes típus volt, aki erejét használta, hogy fia megtanulja, „merre hány lépés”...

Ma olyan korban élünk, amikor az emberi jogok és a méltóság fogalmai a gyermekek fizikai fenytését barbár dolognak tüntetik fel. Érzékenyekké váltunk a gyermek elleni erőszak lehetőségére. Nem akarjuk, hogy a szülők úgy érezzék, joguk van megverni gyermeküket, amikor óhajtják. Manapság a kölcsönös tiszteleten és őszinteségen alapuló kommunikáció a népszerű elképzelés. Ezért könnyebb róla írni.

A vessző mögötti magyarázat

A gyermek elfenekelésével kapcsolatban kérdések özönlenek fejünkbe. Mit hivatott megvalósítani? Valóban szükség van rá? Nincs ennél jobb megoldás? Milyen elmélet van mögötte? Gyermekeink nem fognak neheztelni ránk?

Nick, egy barátunk a gyülekezetből, és egy barátja, Angéla meglátogattak bennünket egy vasárnap délután. Evés közben egyik fiunk engedetlen volt. Felvittem egy emeleti szobába, hogy megfegyelmezsem.

– „Mit fog vele csinálni?” – kérdezte Angéla.

– „Valószínűleg elveri.” – válaszolta a feleségem tényszerűen.

Ebben a pillanatban fiam sírása betöltötte az emeletet. Angéla feldúltan kirohant a házból.

Mi volt a probléma? Nem értette meg biblikusan a fenytést, ezért bánkódott és aggódott amiatt, ami neki szülői kegyetlenségnek tűnt. Viselkedése nem szokatlan.

A probléma természete

Mi a gyermek legalapvetőbb szükségének természete? Ha a gyerekek erkölcsileg semlegesnek születnek, nincs szükségük helyreigazítá-

tásra, csak vezetésre; nincs szükségük fegyelmezésre, csak irányításra.

Nyilvánvalóan a gyerekeknek szükségük van vezetésre és irányításra. De vajon legalapvetőbb problémájuk az információ hiányából adódik? Minden probléma elmúlik, amint megtanulnak néhány dolgot? Természetesen nem!

A gyerekek nem születnek erkölcsileg és morálisan semlegesnek. A Biblia azt tanítja, hogy „csalárdabb a szív mindennél.” (Jer 17,9) A gyerek problémája nem az információ deficit. Problémája az, hogy bűnös. A legédesebb kisbaba szívében is olyan dolgok vannak, melyeket ha hagyunk kivirágozni és gyümölcsöt teremni, végül romlását idézik elő.

A vessző ebben az összefüggésben működik: a gyermek szükségait célozza meg. Ezeket a szükségleteket nem lehet pusztán beszéddel betölteni. A Péld 22,15 szerint „A gyermek elméjéhez köttetett a bolondság; de a fenytés vesseje messze elúzi ő tőle azt.” Isten azt mondja, valami nincs rendben a gyermek szívében, a bolondság a szívéből jön. Ezt a bolondságot el kell távolítani, mert veszélybe sodorja a gyermeket.

A Példabeszédekben végig a bolondság szót találjuk annak a személynek a leírására, akiben nincs istenfélelem. A bolond az, aki nem hallja meg a feddést, aki nem veti magát alá az autoritásnak. A bolond az, aki gúnyolódik Isten útjain. A bolondból hiányzik a bölcsesség (Isten félelme).

Az ilyen ember életét kívánságai és félelmei vezetik. Ez az, amit kisgyermekünk től hallunk. A leggyakrabban használt kifejezés egy három éves gyerek szókincsében az „akarom”, vagy a „nem akarom”. A bolond kívánságainak, sóvárgásainak, elvárásainak, reménységeinek és félelmeinek hirtelenségéből él.

Mindez az autoritás kérdése. Fog-e a gyermek Isten autoritása és így szülei autoritása alatt élni, vagy saját autoritása alatt – vágyai és szenvedélyei által vezetve?

Ez gyermekünk természetes állapota. Mindez finoman el lehet rejtve kócos kis tincsek mögé. Lehet, hogy alig észlelhető a kisbaba mosolyában. Természetes állapotukban mindennek ellenére a gyermekek szíve bolondsággal teli, ezért is utasítják el a helyreigazítást, s tiltakoznak próbálkozásaink ellen, hogy uraljuk őket. Csak nézzünk meg egy gyermeket, amint a sapka viselése ellen küzd télen. Még ez a gyermek is, aki nem tudja kifejezni, vagy akár még felfogni sem, hogy mit csinál, eltökéltséget

mutat, hogy ne legyen kívülről irányítva. Minden bolondság szívünkéből származik. Ha engedjük, hogy gyökeret verjen és növekedjen tizennégy, vagy tizenöt évig, egy lázadó tizenévest kapunk, aki nem engedi senkinek, hogy irányítsa.

Isten ezért rendelte a vesszőt. Az elfenekelés folyamata (melynek biblikus módját lásd a 15. fejezetben) a bolondságot elűzi a gyermektől. A verés azonnali és vitathatatlanul erős érzéklete kezelhetővé változtatja a kérlelhetetlen gyermeket. Ezt az elvet megszámlálhatatlanszor láttam már. A gyermek, aki ellene áll az autoritásnak, komoly veszélyben van.

A vessző erre az extrém helyzetre adatott. „Te vesszővel verd meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.” (Péld 23,14) Gyermekeink lelkét a halál veszélye fenyegeti – a lelki halálé. A megfelelő időben és állhatatossággal alkalmazott fenyítés célja a megmentés.

Mindez a vesszőt a megfelelő beállításba helyezi. A vessző nem egy felhergelt szülő esete, aki minden dühét egy kicsi, kiszolgáltatott gyermekre önti. A vessző egy hűséges szülő eszköze, aki felismerve gyermekének veszélyes helyzetét, az Isten által adott gyógyszert alkalmazza. Mindez nem pusztán szülői ragaszkodás a gyermek engedelmességéhez. A kérdés a gyermek azon szüksége, hogy a halálból ki legyen menekítve – abból a halálból, mely a kezeletlen szívbeli lázadásból származik.

A vessző funkciója

Mit tesz a helyreigazítás pálcája a gyermekért? Hogyan működik? A Péld 29,15-ben Isten azt mondja, „A vessző és dorgálás bölcsességet ad...” Máshol a Példabeszédek a vesszőt az Úr félelmével köti össze. Isten féltelme és a bölcsesség birtoklása a vessző közreműködésével jön.

A vessző és a bölcsesség kapcsolatának igen nagy fontossága van. A gyermek, aki nem fogadja el a szülői autoritást, bolondként viselkedik. Visszautasítja Isten jogrendszerét. Vágyainak és akaratának azonnali kielégítéséért éli életét. Végül pedig, visszautasítani Isten hatalmát annyit jelent, mint saját magunk uralmát választani, mely a halálra vezet. Ez a bolondság tetőpontja.

A helyreigazítás vesszeje bölcsességre vezet a gyermeket. Biztosítja, hogy azonnal érezhető legyen a lázadás bolondsága. A megfelelően alkalmazott fegyelmezés alázatossá teszi a gyermeki szívet, mely így a szülői vezetés tárgyává válhat. Olyan légkör jön létre, melyben útmutatás ad-

ható. A fenyítés a gyereket engedelmessé és késszé teszi, hogy életet adó szavakat fogadjon be.

A Zsidó 12,11 így mondja: "Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcisével fizet azoknak, a kik általa gyakoroltatnak."

A fenyítés vesszeje, bár fájdalmat hoz, az igazságnak békességes gyümölcisével fizet. Az a gyermek, akinek szülei jól időzítve, helyesen használják a vessző módszerét, megtanulja elfogadni az autoritást.

„Nem minden gyerek tanul meg engedelmeskedni előbb, vagy utóbb?” A Példabeszédek szerint nem. „A vessző és dorgálás bölcsességet ad; de a szabadjára hagyott gyermek megszegyeníti az ő anyját... Fenyítsd meg a te fiadat, és nyugodalmat hoz néked, és szerez gyönyörűséget a te lelkednek.” (Péld 29,15-17)

Isten azt parancsolja nekünk, hogy használjuk a vesszőt a gyermek fegyelmezésére és helyreigazítására. Nem ez az egyetlen dolog, amit teszünk, de ezt használnunk kell. Isten azt mondta, hogy gyermekeinknek vannak olyan szükségai, melyek megkövetelik a vessző használatát. Ha meg akarjuk menteni gyermekünket a haláltól, ha ki akarjuk tépni a bolondságot, mely behálózza szívét, ha bölcsességet akarunk neki átadni, használnunk kell a vesszőt.

Mi a vessző?

A vessző olyan eszköz, amelyet az a szülő használ, aki Istenbe vetett hitéből és gyermekei iránti elkötelezettségéből vállalja a felelősségét az óvatos, megfelelően időzített, mértékkel adott és kontrollált fizikai büntetésnek, hogy kihangsúlyozza az Istennek való engedelmesség fontosságát, így megmentve gyermekét attól, hogy folytassa bolondságát, mely a halálra visz.

Egy szülői gyakorlat

Nézzük meg az elemeit ennek a definíciónak. A meghatározás szerint a vessző egy szülői gyakorlat. Minden igevers, mely használatára buzdít, a vesszőt a szülő-gyerek kapcsolat védett környezetébe helyezi. A parancs: „Fegyelmezd a gyermeked”. A Biblia nem ad engedélyt minden felnőttnek, hogy fizikai büntetéssel fenyítsen meg bármely gyermeket. Ez a szülői tevékenység széles palettájának egy eleme. Nem egyedül szerepel.

Ez az egyik probléma a gyerekek verésével az iskolában. Amikor a tanár végzi az elfenekelést, mindezt a folyamatot kiragadja a szülő-gyerek kapcsolat védett környezetéből. Az az anya és apa adja a verést, aki ápolja a gyermeket, amikor az beteg, aki elviszi szórakozni, aki emlékszik a születésnapjára. Mindez teljesen más, ha egy idegen teszi.

A hit cselekedete

A vessző használata egy hitbéli cselekedet. Isten hatalmazott fel a használatára, a szülő engedelmeskedik; nem azért, mert tökéletesen tudja, hogyan működik, hanem mert Isten ezt parancsolta. A vessző használata az Isten bölcsességébe vetett bizodalunk mélységének kifejezése; annak kifejezése, hogy szándékainak tökéletességére hagyatkozhatunk.

A hűség cselekedete

A vessző használata a hűség egy cselekedete. Felismerve, hogy a feyelmezésben remény van, nem akarván hozzájárulni a gyermek halálához, a szülő felvállalja ezt a feladatot. A szeretet és elkötelezettség kifejezője ez.

Rengeteg alkalommal láttak gyermekeim könnyeket szememben, mikor el kellett vernem őket. Nem akartam megtenni. Gyermekeim iránti szeretetem vezetett, hogy végrehajtsam ezt a feladatot. Tudtam, hogy a verés elmulasztása lelkükhöz való hűtlenség lenne részemről.

A felelősség

A vessző egy felelősség. Nem a szülő határozza el, hogy megbüntet. A szülő azt határozza el, hogy engedelmeskedik. A szülő, mint Isten egy képviselője, vállalja – Isten érdekeit szem előtt tartva – azt, amire Isten elhívta. Nem saját küldetését teljesíti, hanem betölti Istenét.

A fizikai büntetés

A vessző egy óvatos, időzített, kimért és kontrollált fizikai büntetés. A vessző sosem a szülői harag kiontása. Nem az, amit a szülő tesz, amikor frusztrált. Nem válasz arra, amikor úgy érzi, hogy gyermeke olyan dolgokat tesz, amik őt nehéz helyzetbe hozzák. A vessző mindig mértékkel adott és kontrollált. A szülő ismeri a szigor megfelelő mértékét ennél a bizonyos gyermeknél, ebben a bizonyos időben. A gyermek tudja, hány ütés következik.

Egy mentőakció

A vessző egy mentőakció. A gyermek, akinek szüksége van a verésre, eltávolodott szüleitől engedetlensége által. A verés megakadályozza a gyermeket, hogy folytassa bolondságát. Ha folytatja, bukása bizonyos. Így a szülő, akit gyermeke iránt érzett szeretete vezérel, kénytelen a vesszőt használni.

A vessző kiemeli az Istennek való engedelmesség fontosságát. Emlékezzünk, a dolog lényege sosem az, „nem engedelmeskedtél NEKEM”. Az egyetlen ok, amiért a gyermeknek engedelmeskednie kell Apának és Anyának az, hogy Isten ezt parancsolja. A szülőknek való engedelmesség elmulasztása így az Istennek való engedelmesség elmulasztása. Ez a lényeg. A gyermek elmulasztott Istennek engedelmeskedni, nem tette, amivel Isten megbízta. Ha ebben kitart, önmagát nagy kockázatnak teszi ki.

A vesszővel való visszaélés

Mivel a vessző egy olyan elmélet, mely nehéz időkben bukkant fel kultúránkban, tisztáznunk kell gondolatainkat a vesszővel kapcsolatos egyes elferdített elképzelésekkel kapcsolatban. Nem szeretném azt az érzést kelteni, hogy támogatom a vessző használatának egyik legnépszerűbb félreértelmezését.

Nem jog a féktelen haragra

A biblikus elképzelés a vesszőről nem a jog a féktelen düh kiontására. Amint a könyv második részében részletesebben kifejtjük majd, a vesszőt a legóvatosabban felügyelt, alaposan átgondolt módon kell alkalmaznunk, hogy az erőszakosságot elkerüljük. Isten sehol nem ad jogot a szülőknek, hogy dührohamot zúdítsanak gyermekeikre. Az ilyen tombolás istentelen és gonosz, a Biblia elítéli ezt. A Jak 1,20 ezt mondja: „Mert ember haragja Isten igazságát nem munkálja.”

Nem jog arra, hogy bármikor megüssük gyermekünket, amikor csak úgy kívánjuk

A vessző biblikus felfogása nem az, hogy megüthetjük gyermekünket bármikor, amikor kívánjuk. A vesszőt a fegyelmezés és helyreigazítás környezetében kell használnunk, nem pedig a fizikai erő használatának joga akkor, amikor és ahogyan gondoljuk. Isten figyelmeztet a veszélyre az Ef 6. fejezetében, hogy gyermekeinket megkeseríthetjük.

Nem frusztrációnk kiontása

A vessző biblikus felfogása nem egy módja annak, hogy a szülő gyermekére ontsa frusztrációját. Nem találkoztam még olyan szülővel, akinek nem voltak frusztrált pillanatai gyermeke miatt. Vannak idők, amikor elkeserítenek, megbántottságot és dühöt hagyva bennünk maguk után. A vessző nem annak módja, hogy felgyülemlett indulatunkat és frusztrációkat kitöltsük a gyermekeken.

Nem megtorlás

A biblikus felfogás szerint a vessző nem szülői megtorlás a gyerek elkövetett hibájáért. Ez nem a kifizetés jogcíme. Sok szülőnek amolyan büntető hozzáállása van: úgy látják a fegyelmezést, hogy ez az, amikor a gyermek megfizet a bűneiért. A helyreigazításban nem a helyreállítás pozitív célját látják, hanem inkább a büntetés negatív célját, mint a fogoly, aki adósságát fizeti a társadalomnak azáltal, hogy börtönben ül. Ez nem biblikus megközelítése a fegyelmezésnek.

Nem azonos a dühvel

Egy elferdített elképzelés, hogy a vesszőt a haraggal kell azonosítani. Egy barátomnak egyszer el kellett vernie gyermekét egy szüleinél tett látogatás alkalmával. Bevitte a gyermeket egy másik szobába, beszélt vele, és végrehajtotta a verést. Utána megnyugtatta fiát, biztosította iránta érzett szeretetéről, s végül mosolyogva kijöttek a szobából. A verésnek vége volt. Mindketten boldogok voltak; békességük volt. A nagymama el volt keseredve. Nem a verés zavarta. Az a tény aggasztotta, hogy barátom nem hordozott semmiféle haragot magával. Azt mondta, a verés nem használ, ha utána nem dühösek egymásra. A nagymama úgy látta a verést, mint valamit, ami távolságot teremt közelség helyett.

Gyakori ellenvetések a vesszővel kapcsolatban

TÚLSÁGOSAN SZERETEM A GYEREKEIMET AHHOZ, HOGY MEGVERJEM ŐKET. Ezt az ellenvetést könnyű megérteni. Nem tudok semmit, ami nehezebb lenne, mint megverni gyermekeimet. Nehéz dolog saját gyermekünket a térdünkre fektetni és szándékosan fájdalmat okozni neki. Úgy érezzük, túlságosan szeretjük ahhoz, hogy ilyet tegyünk. De kinek van haszna abból, ha nem verjük meg a gyermeket? A gyermeknek biztos nincs. A fent

említett igeversek egyértelművé teszik, hogy ennek elmulasztása a gyermeket kockázatnak teszi ki. Kinek van haszna tehát? Nekünk. Megmenekülünk a kényelmetlen érzéstől, hogy meg kell vernünk gyermekünket, megmenekülünk a gyötrődéstől, hogy fájdalmat kell okoznunk valakinek, aki nagyon drága számunkra. Megmenekülünk a kellemetlenségtől és megtakarítjuk az időt, amit a biblikus fegyelmezés megkövetel. Azt gondolom, ezért mondja a Biblia a Péld 13,24-ben, „Aki megtartóztatja az ő vesszejét, gyűlöli az ő fiát; aki pedig szereti azt, megkeresi őt fenytétkkel.” Ezen Ige szerint a gyűlölet az, mely távol tart bennünket attól, hogy gyermekünket elverjük. A szeretet kényszerít arra, hogy megtegyük.

FÉLEK, HOGY SÉRÜLÉST OKOZOK NEKI. A keresztyén szülők gyakran reagálnak negatívan a „vessző” biblikus nézetére, mert saját gyermekkorukban a fizikai bántalmazás erőszakosságának voltak kitéve. A vessző kifejezés dühös szülőt juttat az eszükbe, aki kontrollálatlan indulatában csépli gyermekét. Az ilyen viselkedés nem a vessző biblikus használata. Ez a gyermek ellen elkövetett erőszakosság.

Néhány szülő aggódik a gyermek megsérülése miatt. Attól tartanak, hogy valami fizikai sérülést okoznak a testi büntetéssel. A Péld 23,13-14 megelőzi ezt az ellenvetést: „Ne vond el a gyermektől a fenytéket; ha megvered őt vesszővel, meg nem hal. Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.” A biblikus egyensúlyban véghezvitt fegyelmezés sosem veszélyezteti fizikailag a gyermeket.

ATTÓL FÉLEK, HOGY EZ LÁZADÓVÁ ÉS DÜHÖSSÉ TESZI. Mint szülők, azt akarjuk, hogy gyerekeink szeressenek és értékeljenek bennünket, s azt gondolják, Apu és Anyu nagyszerűek. Azt akarjuk, hogy érezzék, hogy szeretőek és nyájasak, kedvesek vagyunk. Talán attól félünk, hogy a verés miatt azt gondolják majd rólunk, hogy kegyetlenek és durvák vagyunk. Talán attól félünk, hogy a fegyelmezés kihozza belőlük a legrosszabbat. A Péld 29,17 ennek ellenkezőjét állítja: „Fenyítsd meg a te fiadat, és nyugodalmat hoz néked, és szerez gyönyörűséget a te lelkednek.”

Ahelyett, hogy mogorva és dühös gyermekeket eredményezne, a fegyelmezés eredménye olyan gyermek, aki békében van szüleivel. Olyanná változtatja gyermekünket, akiben gyönyörködhetünk.

Mindez nem csak hosszú távon igaz; rövid távon éppúgy. Az olyan módon végrehajtott verés, amit a 15. fejezetben bővebben kifejtünk, olyanná formálja, aki boldog és nyitott – akár azonnal a verés után.

NEM MŰKÖDIK. Ez az ellenvetés megkívánja a szülő saját gyakorlatának további alapos vizsgálatát. A többéves lelkészi szolgálat alatt meggyőződtem arról, hogy azok az esetek, amelyekben a vessző nem működik, a következőképpen foglalhatók össze:

1. *A vessző következetlen használata.* A gyerek sosem tudta, mi váltja ki a verést, így folyton tesztelte a szülőt.
2. *Az állhatatosság hiánya.* Néhány szülő sosem alkalmazza a dolgokat elég hosszú ideig ahhoz, hogy azok hatni tudjanak. Adnak a vesszőnek pár napot, s mert a gyerek nem változik meg egyik napról a másikra, elcsüggedésükben feladják.
3. *A hatékonyság hiánya.* Láttam olyan esetet, amikor a verést két hét pelenkán keresztül kapta egy olyan gyermek, aki nem maradt mozdulatlan annyi ideig se, hogy felfogja, most egy verést kapott. A verés nem volt hatékony, mert a szülők nem tették jelenlétüket elég nyilvánvalóvá.
4. *Dühtől vezetve.* Mindig rácsodálkozok a gyerekek veleszületett igazságérzetére. A gyerekek nem teremnek gyümölcsöt az istentelen dühvel végrehajtott helyreigazításra. Belülről állnak ellen behódolni a zsarnokoskodó szülő autoritásának.

FÉLEK, HOGY GYERMEKEK ELLEN ELKÖVETETT ERŐSZAKOS CSELEKEDÉSTÉRT FELJELENTENEK. Ez az elképzelés nem alaptalan. Óvatosnak kell lennünk, hogy ne legyünk fölöslegesen kitéve annak, hogy feljelentsen valaki, aki a verést nem nézi jó szemmel. A testi fegyelmezést az otthoni környezet intimitásában kell elvégezni. Ez nem egy publikus dolog. Ha a nagyszülők, vagy más rokonok nem nézik mindezt jó szemmel, ügyeljünk rá, hogy mindez ne az ő jelenlétükben történjen.

Végül mindez hit kérdése. Engedelmeskedek-e Istennek akkor is, ha esetleg mindezzel kockázatnak teszem ki magam? A kockázat valóságos, nem lehet elfeledkezni róla, így a szülőnek józan ítélőképességgel, megfontoltan kell cselekednie.

A vessző gyümölcse

A vessző a viselkedés végeredményére tanít meg. A vessző következetes használata megtanítja a gyermeket, hogy a magatartásnak szükség-

szerű következményei vannak. A kisgyerekeknek meg kell tanulniuk engedelmeskedni, s amikor az engedetlenségnek fájdalmas következményei vannak, a gyerekek megtanulják, hogy Isten a vetés és aratás alapelvét plántálta ebbe a világba.

A vessző Isten autoritását mutatja Apu és Anyu felett. Az a szülő, aki a vesszőt használja az engedelmesség ügyében, maga lesz példája az autoritás elfogadásának. Az egyik oka annak, hogy a gyerekeknek nehézségeik vannak az autoritás elfogadásával az, hogy nem látják ennek modelljét kultúránkban.

A vessző megtanítja a gyermeket, hogy elfogadja: autoritás alá helyeztetett. Az a tény, hogy az engedetlenségnek meghatározott következményei vannak, megtanítja őt az engedelmesség fontosságára. Még fiatal korában megtanulja, hogy Isten mindenkit autoritás alá helyezett ebben a világban, és ez áldás életünkben.

A vessző a szülői szeretetet és elkötelezettséget demonstrálja. A Zsidókhoz írt levél 12. fejezete nyilvánvalóvá teszi, hogy a vessző a szeretet kifejezése. Az 5. versben a fegyelmezésről azt mondja: „...mely néktek mint fiaknak szól”. Az igevers azt mutatja be, hogy a fenytetés a gyermeki mivoltunk kifejezője. Az a szülő, aki fenytít, kimutatja gyermeke iránti szeretetét. Nem egy közömbös fél; nem közönyös, hanem elkötelezett és odaszánt. Elkötelezettsége mélységes – olyannyira, hogy hajlandó oda szálni magát gyermeke megfontolt fegyelmezésére.

A vessző az igazságnak békességes gyümölcsseit termi. A Zsidó 12,11-ben azt olvassuk: „Bármely fenytetés ugyan jelenleg nem látszik örvedetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcsével fizet azoknak, a kik általa gyakoroltatnak.” A jól időzített, módjával alkalmazott fegyelmezés, bár kellemetlen és fájdalmas jelen pillanatban, boldog és sikeres gyermekeket munkál.

A vessző csodálatos gyümölcsöket terem. Mint felnőtt gyerekek édesapja, folytonosan hálás vagyok Isten irgalmáért családunkban. Első találkozásunk az elképzeléssel, melyről ebben a fejezetben szó van, akkor történt, amikor még csak egy gyermekünk volt; egy nyakas másfél éves. Ezek az alapelvek mutattak egy utat, hogyan bánjunk fiunkkal. Képesé tettek bennünket, hogy gyermekünknek a fegyelmezés biztonságát nyújtsuk, és lehetővé tették számára, hogy önuralomra tegyen szert. Segítettek neki, hogy édesapját és édesanyját szeretni és tisztelni tudja.

A vessző a gyermeket visszairányítja az áldás felé. Ha magára hagy-nánk, folytatná a szenvedélyek vezetete élet élvezését. Továbbra is abban keresne megnyugvást, hogy vágyainak és félelmeinek rabszolgájaként éljen. A helyreigazítás vesszeje visszavezeti őt oda, ahol aláveti magát szü-leinek, amiben Isten áldást ígér.

A vessző hozzájárul a nyitottság és szoros közösség légköréhez gyerek és szülő között. Az a szülő, aki odaszánja magát és nem huny szemet azon dolgok fölött, melyek a kapcsolat tisztaságát veszélyeztetik, bensőséges-séget fog tapasztalni gyermekével. Ha a gyereknek engedélyezett, hogy konok és engedetlen legyen, távolság fog kialakulni gyermek és szülő kö-zött. Az a szülő, aki ezáltal elutasítja az elidegenedést, szoros és nyitott kapcsolatot élvezhet gyermekével.

A legjobb mindkettőből

Ha kizárólag a vesszőre, vagy a kommunikációra koncentrálnak, olya-nok leszünk, mint a hajó, melynek minden rakománya az egyik oldalra lett pakolva. Nem fogunk valami jól haladni. A kommunikáció és a vessző nem állnak meg önmagukban; arra terveztettek, hogy együtt működje-nek.

Épp ez a lényege a Zsidó 12,5-6-nak: „És elfeledkeztetek-é az intésről, amely néktek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úrnak fenyítését, se meg ne lankadj, ha ő dorgál téged; Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, a kit fiává fogad.”

Gyermekeinket ismernünk kell és meg kell értenünk őket – így a gaz-dag, teljes kommunikáció elengedhetetlen. Autoritásra szintén szüksé-gük van. Szükségük van határookra, melyek világosak; és helyreigazításra, mely kiszámítható – a vessző így éppoly elengedhetetlen.

A vessző használata megőrzi a biblikus gyökerekkel rendelkező szülői autoritást. A gazdag kommunikáció kihangsúlyozása megelőzi a hideg, zsarnoki fegyelmezést.

Nyilvánvalóan ezen módszerek használatának egyensúlya gyerme-künk korától függ. Mindezeket alaposabban megvizsgáljuk a könyv má-sodik részében.

Egyes szülőknek vagy a kommunikációra, vagy a vesszőre van jobb adottságuk, ezért jó, ha érzékenyek vagyunk mindkét eszköz nem bibli-kus elferdítésére és túlhangsúlyozására. Az a személy, aki könnyen bánik

a pálcával, könnyen hatalmaskodóvá válhat. Az a szülő, akinek a kommunikáció természetes és könnyű, engedékennyé válhat. A hatalomelví szülőkből gyakran hiányzik a szelídség, az engedékeny szülőkből pedig a határozottság. Vizsgáljuk meg, a biblikus nevelés melyik eleme felé hajlunk inkább! Törekedjünk a nagyobb egyensúlyra!

Alkalmazó kérdések a 11. fejezethez

1. Mi az a probléma gyermekeidben, ami megköveteli a vessző használatát?
2. Mi a vessző szerepe?
3. Kit hatalmazott fel Isten, hogy a gyerekeket vesszővel fegyelmezzze?
4. Nézd át a vesszővel kapcsolatos ellenvetéseket. Volt ezek között sajátod?
5. Nevezd meg a vessző eltorzításait!
6. Hogyan írnád le a kommunikáció és a vessző közötti kapcsolatot? Melyik módszer könnyebb a számodra?